

Sygn. akt IX Ga 392/14

POSTANOWIENIE

Dnia 12 grudnia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie IX Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Sławomir Boratyński– spr.

Sędziowie: SO Beata Błotnik

SR Beata Figaszewska (del. do SO)

Protokolant: st. sekr. sądowy Agnieszka Olszewska-Judin

po rozpoznaniu w dniu 12 grudnia 2014 roku w Lublinie

na rozprawie

sprawy z wniosku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” (...) z siedzibą w L.

o wpis

na skutek apelacji wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Rejonowego Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku z dnia 11 września 2014 roku, sygn. akt LU VI Ns Rej. KRS (...)

postanawia:

uchylić w całości zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt IX Ga 392/ 14

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 11 września 2014 r. Sąd Rejonowy Lublin Wschód w Lublinie z siedzibą w Ś. VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym wniosku (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (...) z siedzibą w L. o dokonanie zmian w rejestrze przedsiębiorców w przedmiocie skargi uczestnika na postanowienie referendarza sądowego z dnia 17 lipca 2014 roku podtrzymał w mocy postanowienie referendarza sądowego z dnia 17 lipca 2014 roku wydane w sprawie sygn. LU VI Ns Rej. KRS (...) w zakresie pkt I postanowienia oraz dokonany na jego podstawie wpis (pkt I) , oddalił wniosek o wpis w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego wzmianki o złożeniu dokumentów finansowych spółki za okres od 07 listopada 2013 r. do 30 listopada 2013 r. (pkt II) oraz przyjął do akt rejestrowych KRS 0000473666 dokumenty finansowe spółki za okres od 07 listopada 2013 r. do 30 listopada 2013 r. (pkt III) .

Jako uzasadnienie postanowienia wskazano ,że wnioskiem z dnia 08 lipca 2014 r. wnioskodawca domagał się ujawnienia w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego wzmianki o złożeniu, dokumentów finansowych spółki za okres od 07 listopada 2013 r. do 30 listopada 2013| r. oraz zmian w zakresie sposobu reprezentacji spółki , a także wykreślenia prokurenta. Wniosek w zakresie zmian sposobu reprezentacji spółki i wykreślenie prokurenta został uwzględniony, natomiast w pozostałym zakresie wniosek oddalono . Jednocześnie

dokumenty finansowe spółki za okres od 07 listopada 2013 r. do listopada 2013 r. zostały przyjęte do akt rejestrowych. Na powyższe w dniu 04 sierpnia 2014 roku (data wpływu) skargę wniósł wnioskodawca domagając się uchylecia postanowienia w zakresie oddalenia ujawnienia wzmianki o złożonym sprawozdaniu finansowym w rejestrze. Na skutek wniesienia skargi orzeczenie referendarza sądowego w II i III utraciło moc- art. 398²² § 2 k.p.c. w zw. z art.13 §2 k.p.c. w zw. z art.7 z dnia 20 sierpnia 1997 roku o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U z (...) ze zm.), natomiast w zakresie pkt I pozostało w mocy do czasu rozstrzygnięcia skargi przez sąd (art.518¹ §3a k.p.c.).

Sąd I instancji uznał, że wniosek w części dotyczącej ujawnienia wzmianki o złożonym finansowym Spółki za okres od 07 listopada 2013 r. do 30 listopada 2013 r. podlega oddaleniu. Z treści art. 40 ust. 2-5 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (tekst jedn. - Dz. U. z 2007 r. Nr 168, poz. 1186 z późn. zm.) wynika, iż w rejestrze przedsiębiorców zamieszcza się wzmiankę o złożeniu sprawozdania finansowego, opinii biegłego rewidenta, uchwały bądź zatwierdzeniu sprawozdania finansowego i podziale zysku lub pokrycia i wzmiankę o złożeniu sprawozdania z działalności. Wskazano, że również art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 24 września 1994r. o rachunkowości - tekst jednolity Dz. U. z 2009r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.) nakłada na kierowników obowiązek złożenia w rejestrze sądowym rocznego sprawozdania finansowego, opinii biegłego rewidenta, jeżeli podlegało ono badaniu zgodnie z przepisami art. 64 ust. 1 ustawy, uchwały bądź postanowienia o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego i podziale zysku lub pokryciu straty, a w przypadku spółek kapitałowych, towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, spółdzielni oraz przedsiębiorstw państwowych - także sprawozdania z działalności. Sąd I instancji wskazał, że roczne sprawozdanie dotyczy roku obrotowego, który zgodnie z definicją przyjętą w art. 3 ust. 1 pkt 9 ustawy o rachunkowości obejmuje rok kalendarzowy lub inny okres trwający 12 kolejnych pełnych miesięcy kalendarzowych. Rok obrotowy lub jego zmiany określa umowa, na podstawie której utworzono jednostkę. Jeżeli jednostka rozpoczęła działalność w drugiej połowie przyjętego roku obrotowego, to można księgi rachunkowe i sprawozdanie finansowe za ten okres połączyć z księgami rachunkowymi i sprawozdaniem finansowym za rok następny. Sąd I instancji wskazał, że w przedmiotowej sprawie umowa o zawiązaniu spółki została sporządzona w dniu 22 października 2013 r., zaś spółka została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 07 listopada 2013 r. (vide: postanowienie wydane w sprawie sygn. akt LU VI Ns. Rej. KRS (...) - k.32-33v.) zaś zapis par. 20 umowy spółki stanowi, iż rokiem obrachunkowym jest okres pełnych, następujących po sobie 12 miesięcy kalendarzowych od dnia 01 grudnia do dnia 30 listopada.. Zatem okres od 07 listopada 2013 r. do 30 listopada 2013 r. jest okresem krótszym niż rok, który zgodnie z wyżej wymienionymi przepisami prawa nie podlega ujawnieniu w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Mając na uwadze przepis art. 9 ust. 2 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym Sąd I instancji przyjął do akt rejestrowych spółki złożone dokumenty finansowe za okres od 07 listopada 2013 r. do 30 listopada 2013 r.

Na powyższe rozstrzygnięcie zawarte w postanowieniu z dnia 11 września 2014 r. wnioskodawca wniósł apelację zaskarżając w całości postanowienie Sądu Rejonowego Lublin - Wschód . Postanowieniu temu apelujący zarzucił :

- naruszenie art. 40 pkt 2-5 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 roku o Krajowym Rejestrze Sądowym poprzez jego niezastosowanie i odmowę dokonania wpisu w dziale 3 rejestru wzmianki o złożonych dokumentów, to jest wzmianki o złożeniu rocznego sprawozdania finansowego, uchwały o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego, sprawozdania z działalności podmiotu za okres od 7.11.2013 r. do 30.11.2013 roku

- naruszenie art. 3 pkt 1 ppkt 9 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości poprzez jego błędną wykładnię i uznanie, że przepis ten nakłada na spółkę, która rozpoczęła działalność w drugiej połowie przyjętego roku obrachunkowego, obowiązek składania sprawozdania finansowego i innych dokumentów razem z dokumentami na rok następny, w sytuacji gdy przepis ten formułuje jedynie takie uprawnienie dla spółki, i w konsekwencji poprzez odmowę dokonania wpisu w dziale 3 rejestru wzmianki o złożonych dokumentów, to jest wzmianki o złożeniu rocznego sprawozdania finansowego, uchwały o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego, sprawozdania z działalności podmiotu za okres od 7.11.2013 r. do 30.11.2013 roku.

Wskazując na powyższe apelujący wniósł o uchylenie punktu I i III postanowienia jako bezprzedmiotowych w sytuacji uwzględnienia wniosku z punktu 2, w którym wniesiono o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez dokonanie wnioskowanych wpisów oraz o zasądzenie na rzecz skarżącej spółki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Jako uzasadnienie apelacji wskazano, że zdaniem wnioskodawcy stanowisko Sądu I instancji jest nieprawidłowe, a postanowienie wydane zostało bez podstawy prawnej. Zgodnie z § 20 statutu spółki, w brzmieniu pierwotnym: „rokiem obrotowym dla spółki był okres pełnych, następujących po sobie 12 miesięcy kalendarzowych, od dnia 1 grudnia do dnia 30 listopada”. Czyli z dniem 30 listopada skończył się pierwszy rok obrotowy (spółka zarejestrowana została 7 listopada 2013 roku czyli podjęła działalność w drugiej połowie wybranego przez siebie roku obrotowego). W dniu 8 listopada 201 r. walne zgromadzenie podjęło uchwałę o zamianie roku obrotowego poprzez zmianę zapisu par. 20 statutu. Zmiany te jednak obowiązują w zakresie kolejnego roku obrotowego, po pierwszym roku obrotowym. Stąd sprawozdanie za okres od dnia 7 listopada 2013 r. do 30 listopada 2013 r. było sprawozdaniem za pierwszy rok obrotowy. To że ten rok, ze względu na datę zawiązania spółki nie pokrywał się z 12 miesiącami kalendarzowymi i trwał faktycznie niecały miesiąc, oraz że spółka nie skorzystała z uprawnienia połączenia niepełnych miesięcy z 2013 r. z rokiem 2014 r. zgodnie z art. 3 pkt 1 ppkt 9 ustawy o rachunkowości - nie ma zdaniem skarżącego znaczenia

Na terminie rozprawy odwoławczej pełnomocnik wnioskodawcy zmodyfikował swoje żądanie i wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego orzeczenia.

Sąd Okręgowy Sąd Gospodarczy w Lublinie rozpoznając przedmiotową apelację ustalił i zważył co następuje :

Przed przystąpieniem do merytorycznej oceny zasadności wniesionego środka zaskarżenia należało wskazać, że powyższe rozstrzygnięcie zawarte w przedmiotowym postanowieniu jako rozstrzygnięcie merytoryczne zostało zaskarżone w całości apelacją przez wnioskodawcę. Wniesiona apelacja zdaniem Sądu Okręgowego jest zasadna i w całości zasługuje na jej uwzględnienie.

Nie ulega wątpliwości, że stosownie do przepisów ustawy o rachunkowości, na które powołał się Sąd I instancji oraz sam apelujący rokiem obrotowym co do zasady jest rok kalendarzowy, jeżeli oczywiście umowa spółki lub statut nie stanowią inaczej. W niniejszym przypadku statut spółki nie potwierdza jednakże, że rokiem obrotowym jest rok kalendarzowy. W niniejszym przypadku spółka będąca wnioskodawcą dokonała zatem zmiany sposobu obliczania roku obrotowego oraz określiła go w inny sposób niż by to wynikało z przepisów ustawy o rachunkowości ale w granicach dopuszczonych przez ustawodawcę a zakreślonych w powyższej ustawie.

Przedmiotowa spółka rozpoczęła działalność gospodarczą w drugiej połowie roku obrotowego jakim był rok 2013, tuż po jej wpisaniu do KRS. Sądowi rejestrowemu przy odmowie dokonania wpisu do rejestru wzmianki o złożeniu sprawozdania finansowego odnoszącego się do okresu z roku 2013 uszło natomiast powyższe uwadze. W przypadku zatem skarżącego nie było w ogóle możliwe, tak jak to przyjął Sąd rejestrowy, aby dokumentacja finansowa spółki, aby sam wniosek dotyczący ujawnienia w rejestrze wzmianki o złożeniu rocznego sprawozdania finansowego, sprawozdania z działalności, uchwał o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego, pokryciu straty mógł dotyczyć pełnego roku obrotowego, czyli kolejnych dwunastu miesięcy. Jest też oczywistym, że sprawozdanie roczne winno odpowiadać z założenia jeśli chodzi o okres, za który zostało ono sporządzone co do zasady wymogom odnoszącym się do pełnego roku obrotowego i prawidłowości jego sporządzenia pod tym właśnie względem, a co wynika wprost z przytoczonych przez Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia przepisów ustawy o rachunkowości. Nie można zatem pomijać kwestii czasu, za które roczne sprawozdanie finansowe zostało sporządzone i ta kwestia w tym względzie nie może być oceniana w oderwaniu od postanowień ustawy odnoszących się do roku obrotowego. Brak jest jednak podstaw co zresztą zauważa także sam ustawodawca w tej ustawie, aby za każdym razem, jak chce tego Sąd rejestrowy sprawozdanie roczne, którego złożenie do akt rejestrowych podlega ujawnieniu w rejestrze obejmowało zawsze pełny okres sprawozdawcy, obejmujący właśnie okres pełnych dwunastu miesięcy, a zatem pełny rok obrotowy. Wynika to bowiem wprost z przepisu tej ustawy, na który powołał się zresztą Sąd I instancji oraz jego wykładni literalnej. Z przepisu tego wynika bowiem wprost, że w przypadku gdy dany podmiot rozpoczął działalność

już w trakcie trwania roku obrotowego sprawozdanie finansowe za ten okres jako za pierwszy rok swojej działalności , gdy nie jest on pełny i wynosi mniej niż sześć miesięcy może połączyć ze sprawozdaniem za rok następny . W tym zatem przypadku ustawodawca dopuścił więc odstępstwo od zasady że sprawozdanie roczne winno się pokrywać i odnosić tylko i wyłącznie do pełnego roku obrotowego oraz ,że roczne sprawozdanie może być sporządzone tylko i wyłącznie za rok obrotowy . Jak wynika z powyższego przepisu również w przypadku zmiany roku obrotowego pierwszy po zmianie rok obrotowy powinien być dłuższy niż 12 kolejnych miesięcy. Ten ostatni zapis także podważa zatem powyższą zasadę ,że rok obrotowy może wynosić tylko i wyłącznie 12 kolejnych miesięcy , a zatem ,że roczne sprawozdanie może również obejmować tylko 12 kolejnych miesięcy . Tym samym sam ustawodawca dopuszcza zasadę istnienia sprawozdania finansowego rocznego za okres dłuższy niż pełny rok obrotowy . Jak jednakże wynika z powyższego przepisu użycie w nim słowa „może” oznacza również ,że apelujący jako spółka prawa handlowego nie była zobligowana do takiego działania . Przepis ten stanowi bowiem o jedynie o takiej możliwości , a zatem to od spółki ostatecznie zależy czy chce z tego uprawnienia skorzystać , czy też nie. Powyższe zatem oznacza też , że gdy dana spółka z tego uprawnienia nie korzysta to wówczas sprawozdanie roczne , do którego sporządzenia jest ona zresztą zobligowana nie tylko może , ale wręcz musi być także sporządzone i obejmować w tym przypadku okres krótszy niż owe 12 kolejnych miesięcy .

Jak wynika z materiału dowodowego , w tym przedmiotowego wniosku znajdującego się w aktach rejestrowych w niniejszym przypadku skarżący z tego uprawnienia jakie dał mu ustawodawca w zakresie połączenia sprawozdań rocznych nie skorzystał i nie połączył sprawozdania rocznego za pierwszy rok swojej działalności , obejmujący okres z roku 2013 ze sprawozdaniem za rok następny tj. obejmującym również okres za rok 2014 . Z materiału dowodowego nie wynika też , aby sprawozdanie objęte przedmiotowym wnioskiem , które było rzeczywiście tylko i wyłącznie sprawozdaniem sporządzonym za okres krótszy niż jeden miesiąc , a nie sprawozdaniem skarżącego za cały rok obrotowy . Jak wynika z powyższego wolą ustawodawcy było natomiast , aby w określonych przypadkach wynikających z ustawy sprawozdanie roczne mogło obejmować również okres nie tylko dłuższy , ale też krótszy niż okres pełnych dwunastu miesięcy . Z takim przypadkiem mamy też w ocenie Sądu Okręgowego do czynienia w niniejsze sprawie co zasadnie też zarzuca skarżący .Ma marginesie należy tylko wskazać ,że na okoliczność ,że taką właśnie sytuację przewidział zresztą sam ustawodawca zwrócił uwagę również Sąd Rejonowy w treści swojego uzasadnienia przywołując powyższy przepis jednakże dyspozycji tego przepisu nie zastosował przy ocenie zasadności przedmiotowego wniosku rejestrowego .

Przyjęcie stanowiska Sądu rejestrowego prowadzić będzie nadto do sytuacji , w której w przypadku przedmiotowej spółki nie będzie istnieć sprawozdanie za rok obrotowy obejmujące tylko rzeczywisty dany okres jej działalności gospodarczej jakim jest część roku 2013 , jako rok sprawozdawczy , który to okres w tym konkretnym przypadku rzeczywiście nie pokrywa się z pełnym okresem dwunastu miesięcy , a więc rokiem obrotowym jako zasadą w rozumieniu ustawy o rachunkowości .To zaś by w ocenie Sądu Okręgowego rodziło konsekwencje w postaci braku możliwości wywiązania się przez przedmiotową spółkę z obowiązków wynikających chociażby z przepisu art. 231 § 2 ksh . W przypadku uzyskania przez spółkę w działalności w roku 2013 zysku albo też poniesienia przez nią straty nie będzie w ogóle możliwe podjęcie uchwały o podziale zysku albo pokryciu straty przez zgromadzenie wspólników , jeżeli sprawy te nie zostały wyłączone spod kompetencji tego organu . Istnienie także niepełnego roku obrotowego jako takiego dopuszcza wreszcie również ustawodawca w Kodeksie spółek handlowych . Ustawodawca w tym akcie prawnym wprowadzając w jego przepisach pojęcie „pełnego roku obrotowego” w kontekście odnoszącym się do sprawozdania finansowego i mandatu członka zarządu , tym samym dopuszcza możliwość istnienia roku obrotowego niepełnego , a więc , krótszego niż okres dwunastu miesięcy . W przepisie art. 202 § 1 postanowiono bowiem ,że jeżeli umowa spółki nie stanowi inaczej, mandat członka zarządu wygasa z dniem odbycia zgromadzenia wspólników zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za pierwszy pełny rok obrotowy pełnienia funkcji członka zarządu. W § 2 stanowi natomiast ,że w przypadku powołania członka zarządu na okres dłuższy niż rok, mandat członka zarządu wygasa z dniem odbycia zgromadzenia wspólników, zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za ostatni pełny rok obrotowy pełnienia funkcji członka zarządu, chyba że umowa spółki stanowi inaczej.

Tak więc w niniejszym przypadku mając powyższe na względzie Sąd I instancji jako sąd rejestrowy niezasadnie odmówił dokonania wpisu zgodnie z wnioskiem skarżącego .

Wbrew ustaleniom Sądu I instancji na skutek wniesienia skargi orzeczenie referendarza sądowego w zakresie pkt I nie pozostało w mocy tylko do czasu rozstrzygnięcia skargi przez sąd stosownie do przepisu art.518¹ §3a k.p.c. bowiem wniosek w zakresie zmian sposobu reprezentacji spółki i wykreślenie prokurenta został uwzględniony i nie był on już przedmiotem zaskarżenia przez wnioskodawcę wniesioną skargą . Powyższe zatem oznacza ,że postanowienie wydane przez referendarza sądowego w tym zakresie wobec braku jego zaskarżenia stało się prawomocne jako ,że dokonany w tym zakresie wpis nie był objęty skargą wnioskodawcy . Orzeczenie Sądu I instancji wydane więc w tym zakresie – co do pkt I było zatem bezprzedmiotowe . Sąd I instancji prawidłowo jedynie uznał ,że postanowienie to w zakresie pkt II i III utraciło moc stosownie do przepisu art. 398²² § 2 k.p.c. w zw. z art.13 §2 k.p.c. w zw. z art.7 z dnia 20 sierpnia 1997 roku o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U z (...) ze zm.).

W tym miejscu należy również wskazać ,że stosownie do przepisu art. 694⁷ kpc w razie uwzględnienia środka odwoławczego od orzeczenia wydanego w postępowaniu rejestrowym, dotyczącego wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego, sąd drugiej instancji uchyla zaskarżone orzeczenie i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania sądowi rejestrowemu. Rozpoznając ponownie sprawę, sąd rejestrowy uwzględnia natomiast wskazania sądu drugiej instancji oraz aktualny stan rejestru. Powyższe oznacza zatem ,że w sprawach rejestrowych sąd drugiej instancji nie jest władny orzekać reformatoryjnie. Uznając apelację za uzasadnioną, sąd odwoławczy zaskarżone postanowienie może tylko i wyłącznie uchylić i sprawę przekazać sądowi rejonowemu do ponownego rozpoznania. K. charakter sprawowanego przez sąd drugiej instancji nadzoru judykacyjnego sprawia, że wadliwość zaskarżonego postanowienia sądu rejestrowego może usunąć wyłącznie tenże sąd rejestrowy.

W tej sytuacji Sądu Okręgowego uwzględniając zasadność wniesionej apelacji oraz mając na względzie przepis art. 694⁷ kpc uchylił zaskarżone postanowienie i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji .

O kosztach postępowania za II instancję rozstrzygnięto w oparciu o przepis art. 108 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc i w zw. z art. 7 ustawy o KRS . Zgodnie z zapisem z § 1 tego przepisu sąd rozstrzyga o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w instancji. Zgodnie zaś z zapisem z § 2 sąd drugiej instancji, uchylając zaskarżone orzeczenie i przekazując sprawę sądowi pierwszej instancji do rozpoznania, pozostawia temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej.